

LE BRF, REMETTRE L'ARBRE AU CENTER DE L'AGRICULTURE

Benoit NOEL*

Résumé

Les modèles d'agriculture actuellement pratiqués à grande échelle sont soit liés à l'élevage, soit au pétrole. Si l'agriculture « chimique » peut être productive, elle est rarement considérée comme durable. D'un autre côté, la polyculture-élevage est un modèle nécessairement extensif. Nourrir l'humanité actuelle sans léser les générations futures suppose une agriculture intensive et durable.

Des concepts tels que le non-travail du sol, l'association des arbres et d'autres cultures, la fertilisation organique intensive ont inspirés plus d'une agriculture traditionnelle vivrière. Ces préceptes ont aussi été codifiés sous appellation permaculture. Ces principes sont aujourd'hui également pratiqués à grande échelle, dans le contexte d'une agriculture mécanisée et moderne. Ici, le BRF constitue un lien physique entre l'agroforesterie et l'agriculture de conservation des sols.

Il y a là les prémices d'un nouveau modèle agricole, à la fois intensif et durable, basé sur l'arbre et le sol. Nos essais ont abouti à quelques chiffres expérimentaux permettant de concevoir des modèles agricoles basés sur le BRF. Nous pouvons notamment prédire la production d'humus et mettre à profit l'immobilisation d'azote. D'autre part, de nombreux paramètres indiquent que le BRF est le meilleur amendement que l'on puisse trouver.

Très concrètement, une exploitation agricole consacrant une partie de sa superficie à la production de BRF pourra produire durablement bien plus par unité de surface qu'une exploitation liée uniquement à l'élevage.

Le BRF est un outil qui peut être combinés à des légumineuses, à l'élevage ou au chimique afin d'accroître les performances agro-écologiques des systèmes de production.

CÀNH GỖ CẮT NHỎ : TRẢ LẠI VỊ TRÍ CỦA CÂY VÀO TRỌNG TÂM NÔNG NGHIỆP

Tóm tắt

Các mô hình nông nghiệp hiện tại thực hiện trên quy mô lớn đều gắn liền hoặc với chăn nuôi hoặc với hóa chất từ dầu mỏ. Nếu nông nghiệp « hóa chất » có thể mang lại năng suất cao, mô hình này lại ít khi được xem là bền vững. Mặt khác, chế độ đa canh – chăn nuôi là một mô hình đòi hỏi phương pháp quản canh. Nuôi sống xã hội loài người hiện tại mà không gây tổn hại đến các thế hệ tương lai đòi hỏi một nền nông nghiệp thâm canh & bền vững. Những khái niệm như không xử lý đất, trồng xen cây to cao với các loại cây khác, bón phân hữu cơ dồi dào thực ra đã vượt ra khỏi nông nghiệp truyền thống. Các phương thức này được dưới cái tên chung là « permaculture ». Những nguyên tắc của chúng ngày nay đang được thực hiện ở quy mô lớn, trong bối cảnh cơ khí hóa & hiện đại hóa nông nghiệp. Ở đây, cành gỗ cắt nhỏ thiết lập mối liên hệ thể chất giữa nông lâm nghiệp & nền nông nghiệp bảo tồn đất.

Đây là bước đầu cho một mô hình nông nghiệp mới, vừa thâm canh lại bền vững, dựa trên cây & đất. Các thử nghiệm của chúng tôi mang đến một vài kết quả cho phép xây dựng các mô hình nông nghiệp dựa trên cành gỗ cắt nhỏ. Chúng tôi có thể dự đoán trước mức sản xuất mùn & tận dụng việc cố định đạm. Mặt khác, nhiều tham số chỉ rõ cành gỗ cắt nhỏ là chất cải tạo đất tốt nhất mà chúng tôi có thể tìm thấy.

Cụ thể hơn, trên một miếng đất nông nghiệp, nếu chúng ta dành một phần diện tích việc sản xuất cành gỗ cắt nhỏ thì sản xuất bền vững có thể được đảm bảo cao hơn rất nhiều (tính trên diện tích sản xuất) so với một mảnh đất chỉ gắn liền nông nghiệp với chăn nuôi.

Cành gỗ cắt nhỏ là một công cụ có thể dùng kết hợp với rau màu, chăn nuôi hoặc phương pháp hóa học nhằm tăng các tính năng nông-sinh thái của quy trình sản xuất.

* hội AGGRA, Bỉ ; Email : benoit@aggra.org